

6. HAFTA

OSMANLI DEVLETİNİN PAYLAŞIM ANTLAŞMALARI

GİRİŞ

ALT BAŐLIKLAR

- ❖ Osmanlı Devletinin Paylaşım Antlaşmaları
- ❖ I. Dünya Savaşının Sona Ermesi
- ❖ Ermeni Olayları - Ermeni Meselesi
- ❖ Mondros Ateşkes Anlaşması

GİZLİ ANTLAŞMALARIN YAPILMA SEBEPLERİ

- ❖ **Şark meselesini** halletmek.
- ❖ İtilaf bloğunun **birlik ve istikrarını** sağlamak
- ❖ Savaştan sonra Osmanlı'yı paylaşma konusunda anlaşmazlığa düşmemek
 - ❖ **İtalya'yı** *İtilaf bloğuna* katmak.
 - ❖ **Rusya'yı** *İtilaf bloğunda* tutmak

BOĞAZLAR ANTLAŞMASI (Mart-Nisan 1915)

Çanakkale Savaşı esnasında Rusya boğazlar konusunda tedirginleşince; *İngiltere, Fransa ve Rusya* arasında imzalanan antlaşma ile *boğazlar ve çevresi Rusya'ya* bırakılmıştır.

Antlaşmanın Önemi

- ❖ Rusya'nın Almanya tarafına geçmesi önlendi
- ❖ Gizli antlaşmalar başladı
- ❖ İngiltere ve Fransa ilk defa Rusya'nın boğazlar konusundaki isteklerini kabul etti.

Antlaşmalar

Londra Antlaşması

26 Nisan 1915

Antlaşmalar

London Antlaşması 26 Nisan 1915

Bu antlaşma İngiltere, Fransa ve İtalya arasında imzalandı.

İtalya'ya *On İki Ada ve Antalya* bırakıldığı gibi; İtalya'ya, Osmanlı'nın Libya üzerindeki halifelik haklarının da kaldırılacağı vaat edildi. Bu antlaşma sonucunda İtalya İtilaf bloğuna geçti.

İtalya 20 Mayıs 1915'te

Antlaşmalar

Lon Antlaş 26 Nisa

Avusturya'ya savaş ilân etti.

Çanakkale savaşlarının yoğunlaştığı günlerde ise, yani Ağustos 1915'te Almanya ve Osmanlı Devleti'ne savaş açtı.

Bu antlaşma ile müttefikleri, İtalya'nın Trablusgarp'ı ve 12 Ada'yı ilhak etmesini de kabul ettiklerini açıklamışlardı.

Antlaşmalar

**Sykes-Picot
Antlaşması**

1916

Antlaşmalar

Sykes- Antlaş

191

Bu antlaşma İngiltere ile Fransa arasında imzalanmıştır.

- 1-Musul hariç, Irak İngiltere'ye bırakıldı
- 2-Adana, Antakya, Lübnan ve Suriye kıyıları Fransa'ya bırakıldı.
- 3-Musul, Ürdün ve Suriye'nin bir kısmında Arap krallığının kurulması ve bu devletin Fransa ile İngiltere'nin ortak denetiminde

Antlaşmalar

Sykes- Antlaş

191

ve bu devletin Fransa ile İngiltere'nin ortak denetiminde olması kararlaştırıldı.

4-Filistin'de, Rusya, İngiltere, Fransa, İtalya ve Şerif Hüseyin tarafından kararlaştırılarak, uluslararası bir yönetimin kurulması kararlaştırıldı.

5-Hicaz'ın serbest bölge olması kararlaştırıldı.

Antlaşmalar

Sykes- Antlaş

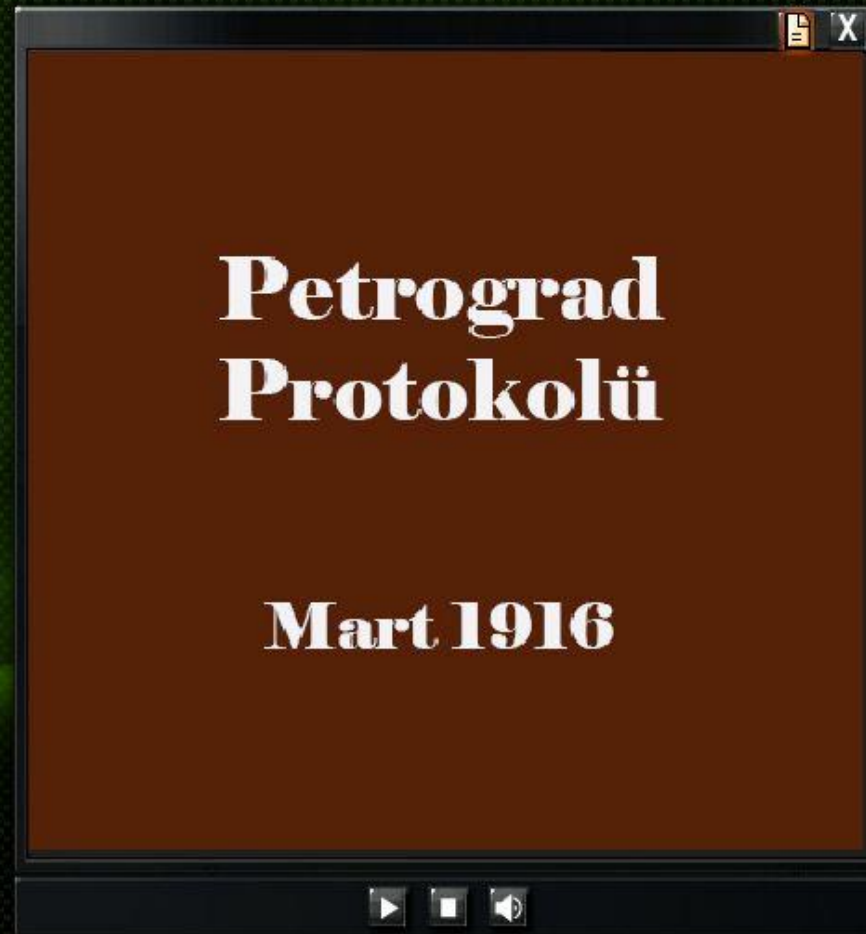
191

arası bir yönetimin kurulması
kararlaştırıldı.
5-Hicaz'ın serbest bölge olması
kararlaştırıldı.

Bu Antlaşmaya Göre;

- Ürdün , Irak İngiltere'ye
- Güneydoğu, Suriye, Hatay Fransa'ya
- Doğu Anadolu ve Boğazlar Rusya'ya
- Konya ve Akdeniz Bölgesi İtalya'ya

Antlaşmalar

Antlaşmalar

Petro
Proto
Mart

Bu antlaşma Rusya, Fransa ve İngiltere arasında imzalandı.

Rusya'ya, İngiltere ve Fransa'nın Orta Doğu çıkarlarını (Osmanlı topraklarının İngiltere ve Fransa arasında Sykes-Picot antlaşması ile paylaşılmış şeklini) kabul etmesine karşılık boğazlar bölgesine ek olarak Trabzon'a kadar Doğu Karadeniz, Erzurum, Van ve

Antlaşmalar

**Petro
Proto**

Mart

Rusya'ya, İngiltere ve Fransa'nın Orta Doğu çıkarlarını (Osmanlı topraklarının İngiltere ve Fransa arasında Sykes-Picot antlaşması ile paylaşılmış şeklini) kabul etmesine karşılık boğazlar bölgesine ek olarak **Trabzon'a kadar Doğu Karadeniz, Erzurum, Van ve Bitlis** verildi.

Antlaşmalar

**Şerif Hüseyin-Mac Mahon
Antlaşması**

Ocak 1916

Antlaşmalar

Şerif Hüseyin
Antlaş
Ocak

Osmanlı Devletinin savaşa girmesinden sonra, muharebelerin gün geçtikçe şiddetlenmesi ve “Cihat Fetvası”nın yoğun Müslüman nüfusun yaşadığı İngiliz sömürgelerinde etkili olmaya başlaması ihtimali İngilizleri Haşimi ailesinden Şerif Hüseyin ile anlaşmaya itti.

Irak-Suriye-Filistin cephelerinde

Antlaşmalar

Şerif Hüseyin
Antlaş
Ocak

Irak-Suriye-Filistin cephelerinde de İngiltere'yi rahatlatacaktı. Şerif Hüseyin, bütün Arap Yarımadası ile Irak ve Suriye'nin tamamını içine alacak bağımsız bir devlet kurulmasını ve başına da kendisinin getirilmesini istedi. 1915 yılındaki uzun müzakerelerden sonra İngiltere

Antlaşmalar

Şerif Hüseyin
Antlaş
Ocak

1915 yılındaki uzun müzakerelerden sonra İngiltere ile Şerif Hüseyin arasında 1916 Ocak ayında bir anlaşmaya varıldı. İngiltere, Şerif Hüseyin'in Lübnan hariç bütün isteklerini kabul etti. Arapların Türklere karşı ayaklanması halinde, Arap bağımsızlığının onaylanacağı kabul edildi.

Antlaşmalar

**St. Jean De Maurienne
Antlaşması**

19 Nisan 1917

Antlaşmalar

St. Jean De
Antlaş

19 Nisan

- 1917 yılında Bolşevik İhtilâli ile Çarlığın yıkılması ve Bolşeviklerin, Çarlık diplomasisinin bütün gizli vesikalarını açığa vurması İngiltere'nin bütün oyunlarını ortaya koydu.
- Öte yandan, İtalya'nın İtilâf Devletleri safında savaşa katılması ve Anadolu'dan ısrarla pay istemesi sonucunda 21 Nisan 1917'de St.

Antlaşmalar

St. Jean De Maurienne'de
Antlaşma
19 Nisan

Jean De Maurienne'de
görüşmeler yapıldı ve sonunda şu
kararlara varıldı:

İtalya, 1916'da İngiltere, Fransa
ve Rusya arasında yapılmış olan
tüm anlaşmaları kabul ediyordu.
Buna karşılık Mersin hariç olmak
üzere Antalya, Konya, Aydın ve
İzmir bölgeleri İtalya'ya
bırakılıyordu. İngiltere ve Fransa
İzmir'de birer serbest liman

Antlaşmalar

St. Jean De

Antlaş

19 Nisan

İzmir'de birer serbest liman kurabileceklerdi.

- Ancak bu anlaşmanın yürürlüğe girmesi Rusya'nın da onayı şartına bağlanmıştı ki; Rusya'da geçici hükümet iktidardan düşünceye kadar bunu onaylayamamıştır. Bu olay savaş sonrasında yapılan Paris barış görüşmelerinde İtalya ile müttefiklerinin arasını bozmuştur.

LONDRA ANTLAŞMASI (26 Nisan 1915)

- ❖ Bu antlaşma İngiltere, Fransa ve İtalya arasında imzalandı.
- ❖ İtalya'ya On İki Ada ve Antalya bırakıldığı gibi; İtalya'ya, Osmanlı'nın Libya üzerindeki halifelik haklarının da kaldırılacağı vaat edildi. Bu antlaşma sonucunda İtalya İtilaf bloğuna geçti.
- ❖ İtalya 20 Mayıs 1915'te Avusturya'ya savaş ilân etti.
- ❖ Çanakkale savaşlarının yoğunlaştığı günlerde ise, yani Ağustos 1915'te Almanya ve Osmanlı Devleti'ne savaş açtı.
- ❖ Bu antlaşma ile müttefikleri, İtalya'nın Trablusgarp'ı ve 12 Ada'yı ilhak etmesini de kabul ettiklerini açıklamışlardı.

GİZLİ ANTLAŞMALARIN ÖNEMİ

- ❖ İtilaf devletleri aralarında çıkar birliği sağlamışlardır.
- ❖ Savaş daha bitmeden, Osmanlı toprakları paylaşılmıştır.
- ❖ Bu antlaşmalar Mondros Mütarekesinin ağır şartlar taşımasında etkili olmuştur.
- ❖ İtilaf devletleri arasındaki birlik ve bütünlüğü güçlendirmişlerdir.
- ❖ Gizli antlaşmalar İtilaf devletlerinin zaferden emin olduğunu gösterir.
- ❖ Osmanlı toprakları paylaşılmıştır.
- ❖ Osmanlı'nın savaşa girmesinin bir sonucu olarak gündeme gelmiştir.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 EKİM 1918)

Osmanlı Devleti, müttefiklerinin savaştan çekilmesi üzerine barış istemek zorunda kaldı. Bu antlaşma, Çanakkale savaşlarında yaraladığımız, *İngiliz Agamemnon* zırhlısında dört gün süren müzakereler sonunda, *Limni Adasının Mondros limanında* imzalanmıştır. **Mustafa Kemal** bu sırada Suriye'de *Yıldırım Orduları Grup Komutanıydı*.

Mondros Ateşkes Antlaşmasını İmzalayan Yetkililer

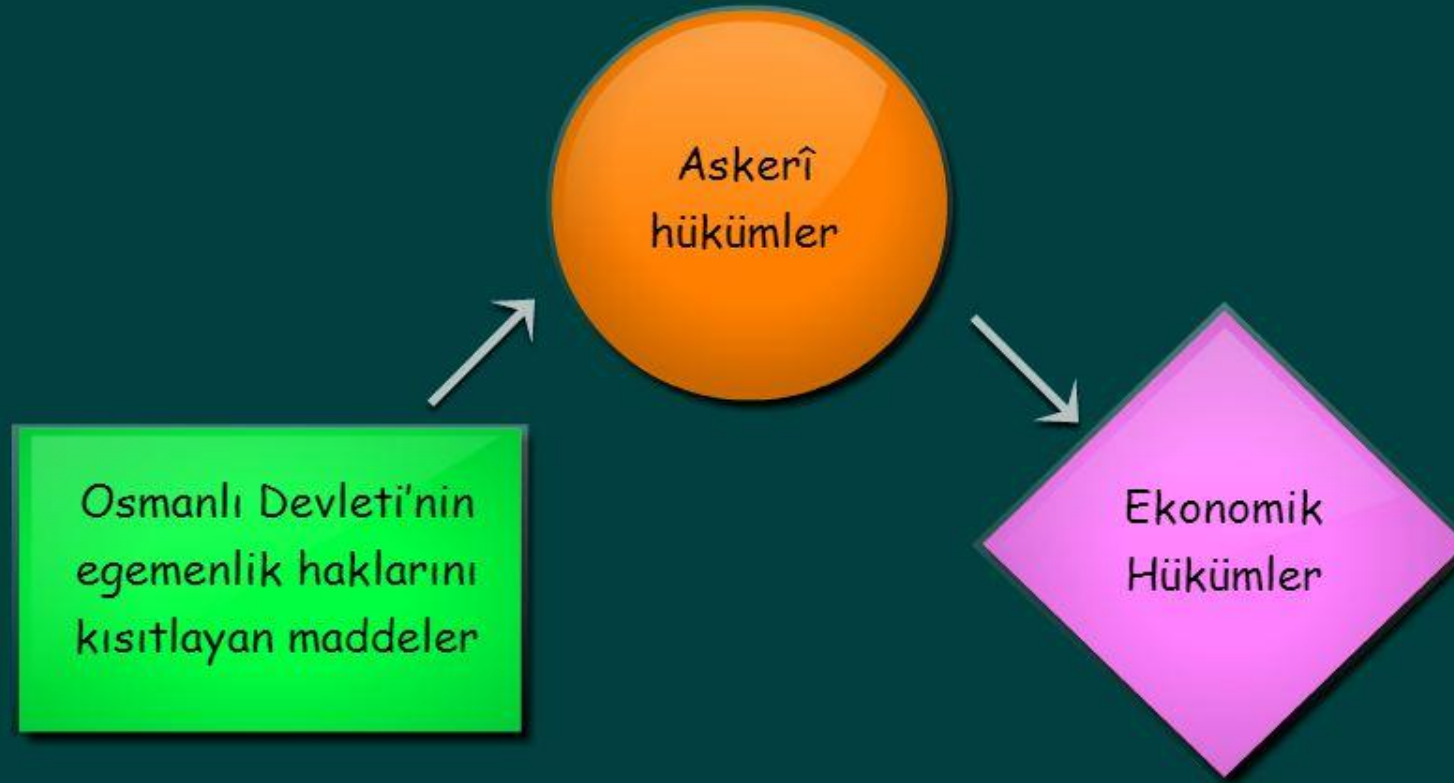
Osmanlı Devleti Adına
Bahriye Nazırı Rauf ORBAY

İtilaf Devleti Adına
Akdeniz Filosu Komutanı
İngiliz Amiral Calthorpe

Anlaşma 25 maddeden oluşmaktadır.

Maddeleri egemenlik haklarını kısıtlayan maddeler, askerî hükümler ve ekonomik hükümler olmak üzere üç grupta toplayabiliriz.

Mondros Ateşkes Antlaşmasının maddeleri

Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını kısıtlayan maddeler

1.Madde: Boğazlar açılacak, serbest geçiş için Çanakkale ve Karadeniz istihkâmları İtilâf devletleri tarafından işgâl edilecektir.

7. Madde: İtilâf devletleri **güvenliklerini tehdit** edecek bir durumun çıkması hâlinde, herhangi bir stratejik noktayı **işgâl** hakkına sahip olacaklardır.

7.maddenin amacı:

Osmanlı Ülkesinin bütünüyle işgal edilmesine elverişli ortam hazırlamaktaydı.

24.Madde: Vilâyât-ı Sitte'de bir karışıklık çıkması hâlinde, İtilâf devletleri bu vilâyetlerin herhangi bir kısmını işgâl hakkına sahip bulunacaklardır.

Altı doğu ilinde (Erzurum-Van-Harput-Diyarbakır-Sivas-Bitlis) karışıklık çıkarsa bu illerin bir kısmını İtilaf Devletleri işgal edebileceklerdi.

24.Maddenin Amacı:

Gelecekte bir Ermenistan Devleti'nin kurulmasına zemin hazırlamaktır.

Askerî hükümler

4. Madde: İtilâf devletlerine ait **savaş esirleri** ile Ermeni esir ve tutuklular İstanbul'da toplanacak ve kayıtsız şartsız teslim olunacaktır.

5. Madde: Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli görülen kuvvetlerin dışında **Osmanlı ordusu hemen terhis edilecek.**

11. Madde: İran'ın içlerinde ve **Kafkasya'da bulunan Osmanlı kuvvetleri** en kısa zamanda savaştan sonraki sınırın gerisine alınacaktır.

Osmanlı Donanması İtilaf Devletlerinin kontrolünde demirli bulunacaktır.

Toros Tünelleri İtilaf Devletlerine teslim edilecek

Ekonomik Hükümler

9. Madde: Osmanlı **tersane ve limanlarında** İtilâf devletleri **gemilerinin tamiri için kolaylık** gösterilecektir.

14.Madde: Ülkenin ihtiyacı sağlandıktan sonra İtilâf devletlerine **kömür, mazot ve yağ maddeleri sağlanacak**, bu maddelerin hiçbiri ihraç edilmeyecektir.

15.Madde: Bütün demiryolları İtilâf devletlerinin kolluk kuvvetleri tarafından kontrol altına alınacak. **Tüm yer altı ve yer üstü zenginliklerin kontrolü İtilaf Devletlerine bırakılacak**

MONDROS SONRASI İŞGALLER

İNGİLİZLER

Musul, Urfa, Antep,
Maraş, Adana, Samsun,
Merzifon, İzmit,
Eskişehir, Batum

FRANZSIZLAR

Adana, Urfa, Maraş,
Antep, Mersin, Dört Yol,
Pozantı

İTALYANLAR

Antalya – Konya
Kuşadası, Fethiye,
Bodrum, Marmaris

NOT: İngilizler daha sonra Urfa, Antep, Maraş ve Adana'yı
Fransızlara bırakmışlardır.

İşgallerde dikkat çeken hususlar

◆ 3 Kasım 1918 : MUSUL

İngilizler tarafından işgal edildi. (işgal edilen ilk yer)

◆ 13 Kasım 1918 : İSTANBUL

▮ 500 yıllık başkent fiilen sona erer.

▮ Fiili İşgali : 13 Kasım 1918

Mondros sonrası İtilaf Donanmaları İstanbul'a gelir.

◆ 16 Mart 1920 : İstanbul'un Resmi İşgali

Son Osmanlı Mebuslar Meclisi'nde Misak-ı Milli'nin ilan edilmesine tepki.

◆ 15 Mayıs 1919 : İZMİR

Yunanlılar tarafından işgal edildi.

◆ İşgallere Karşı İlk Direniş :

Adana-Dört Yol'da Fransızlara karşı yapılmıştır..

Paris Konferansı (18 Ocak 1919)

İtilaf Devletleri yenilen devletlerle imzalanacak barış antlaşmalarının şartlarını tespit etmek ve bozulan dengeleri kendi lehlerine kurmak için Paris'te bir barış konferansı toplamıştır. Bu konferansa 32 Devlet katılmıştır. Konferans İngiltere ve Fransa'nın etkisi altında kalmıştır. Paris'te ilk olarak Milletler Cemiyetinin kurulması kararlaştırılmıştır. Ancak ABD diğer konularla fazla ilgilenmemiş ve yalnızlık politikasına geri dönmüştür.

En fazla tartışılan mesele **Osmanlı ile imzalanacak olan antlaşma olmasına rağmen;** aralarında çıkar çatışmasına düşen galipler Osmanlı ile imzalanacak olan **antlaşmayı karara bağlayamamışlardır.**

Batı Anadolu'nun kendisine bırakılması için çaba harcayan Yunanistan konferansa Batı Anadolu'da Rumların çoğunlukta olduğunu gösteren ve İzmir civarında Rumların Türkler tarafından katledildiğini ileri süren sahte raporlar ile geldi. Güçlü bir İtalya'nın Batı Anadolu'da varlığını istemeyen İngiltere Yunanistan'ın verdiği sahte raporları kullanarak **İzmir ve civarının Yunanistan tarafından işgal edilmesini Konferansa kabul ettirdi.** İtalya ise bu durumdan dolayı konferansı terk etti. İtilaf devletleri arasında ilk çatlak oluştu.

Paris Konferansı (18 Ocak 1919)

Osmanlı ülkesini milletler prensibine göre bölerek; ilgilendiği bölgeleri mandater sistem aldatmacası ile sömürü sınırları içine almak isteyen İngiltere konferansa ayrılma talebiyle ba'zı milletleri davet etti. Bu milletler konferansa İngiliz çıkarlarına hizmet edecek şekilde sahte raporlarla geldiler. İlk defa bu konferans esnasında **Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin** kurulmasına karar verildi.

Wilson prensiplerinde kurulması istenen **Milletler Cemiyeti** (Cemiyet-i Akvam) kurulmuştur. Görevi uluslararası anlaşmazlıkları çözümleyerek dünya barışının devamını sağlamak olan bu cemiyet İngiliz çıkarlarına hizmet etmekten başka bir işe yaramamıştır. Kurtuluş Savaşı ve II. Dünya Savaşının çıkması bu durumu açıkça göstermektedir. Bu cemiyetin iç tüzüğü I. Dünya Savaşı sonucunda imzalanan bütün antlaşmalara konulmuştur

İngiltere ve Fransa ABD ve dünya kamu oyuna dürüst görünerek sömürgeciliklerini devam ettirebilmek için; yeni kurulan bir devletin büyük bir devlet tarafından Milletler Cemiyeti adına yönetilmesi esasına dayanan **Mandater Sistem** düşüncesini konferansa kabul ettirdiler. Bu sistem sömürgeciliğin şekil değiştirmiş halidir.

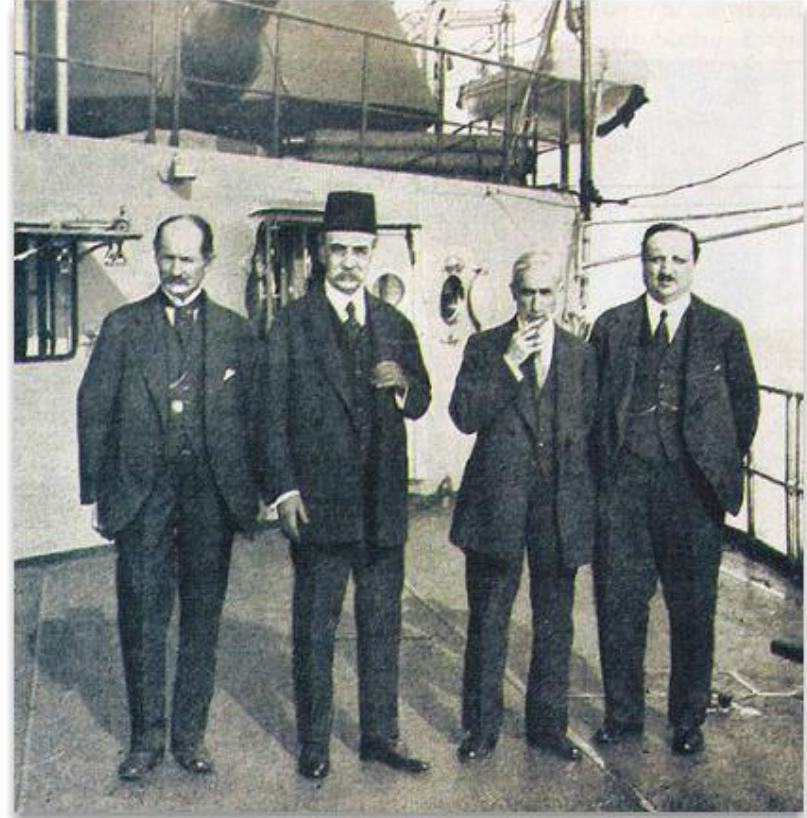
Tamirat adı altında savaş tazminatı alınmasına karar verildi.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Avrupa devletleri açısından;

- ❖ Anlaşma ile İtilâf devletleri, Türkler üzerindeki tarihî emellerini simgeleyen **"Şark Meselesi"**ni gerçekleştirme fırsatı yakaladıklarını zannettiler.
- ❖ Onlara göre Mondros, Şark Meselesi'nin çözümü için atılan sondan ikinci adımdır.
- ❖ Son adım ise **Sevr** olacaktır.

Şark Meselesi terimi **1815 Viyana Kongresi**'nden sonra kullanılmaya başlanmıştır. Şark Meselesi; tarih boyunca Hristiyan batılı milletlerin (bunların etkileriyle Türk asıllı olmayan diğer Müslüman milletlerin) Müslüman Türk milletini, devletini, sosyal ekonomik sanayi kültür ve siyasi etkisi altına almak ve öylece tutmak ya da yok etmek kastından ve gayesinden kaynaklanan meselelerin tümüne verilen isim olmuştur.

Fransız Tarihçisi Albert Sorel; *"Türkler Avrupa'ya ayak bastığı günden beri Şark Meselesi zuhur etti."* diyerek, meselenin aslında bir *"Türk meselesi"* olduğunu vurgulamıştır.

Mondros Ateşkes Anlaşmasının azınlıklar açısından değerlendirilmesi;

Asırlarca içimizde barış içinde yaşamış Ermeniler ve Rumlar, Türk topraklarındaki tarihî emellerini gerçekleştirme fırsatı yakaladıklarını düşündüler.

Mondros Ateşkes Anlaşmasının Türkler açısından değerlendirilmesi ;

Mondros bahanesiyle haksız olarak yapılan işgâller ve işgâl bölgelerinde Türklere yapılan zulüm ve yıldırma hareketleri, **Türk Millî Mücâdeles**i'nin daha işgâlciler yerleşmeden başlamasına sebep oldu. Bu durum işgâlcilerin yurttan atılmasını kolaylaştırdı.

Mondros Ateşkes Anlaşmasının Dünya açısından değerlendirilmesi ;

Çanakkale'de başlayan Avrupalıların da yenilebileceği düşüncesi Türk Millî Mücâdelesi ile perçinlendi. Sömürge altındaki milletlerin uyanış gerekçeleri arasına girdi.

MONDROS VE İŞGALLER KARŞISINDAKİ TUTUM

İstanbul'un Tutumu

Padişah, memnuniyetsizliğini göstermek için anlaşmayı imzalayan delegeleri önce kabul etmedi. Daha sonra yayınladığı bildiride işgâl kuvvetlerinin Türk misafirperverliğine yakışır biçimde karşılanmasını istedi.

Metni, **Meclis-i Mebusan** tartışmalardan sonra kabul etti. Hükûmet meseleyi **müzakere yolu** ile çözmeyi umuyordu.

İzmir'in işgâli İstanbul'un pasifliğini açık bir şekilde ortaya koydu. İzmir'in işgal edileceğini bildirerek hükûmeti uyarmak isteyen telgraf memuru tutuklandı.

TÜRK MİLLETİ'NİN TUTUMU

Türk Milleti, öncelikle kendisinin bu topraklarda yaşama hakkını, kurduğu **millî örgütlerle** savunma yoluna gitti. Bunlar, **Teşkilât-ı Mahsusa** birimlerinin öncülüğünde kurulan **Müdafaa-i Hukuk ve Reddi İlhak cemiyetleri** ile değişik adlar altında kurulmuş mahallî millî teşkilâtlardı. Bunlar, işgallerin Mondros Ateşkes Anlaşmasına aykırı olduğunu ilgili devletlere ve dünya kamuoyuna duyurmayı hedefliyorlardı.

Mustafa Kemal, çekirdek hâlinde ve dağınık bu cemiyetleri önce tamimler sonra kongreler yolu ile teşkilâtlandırdı. Zaten İzmir'in işgali de bu cemiyetlere hakkın ancak güç ile elde edilebileceğini ve **Kuva-yı Millîye** teşkilatlanmasının gereğini göstermişti.

ERMENİ SORUNUN TARİHİ GELİŞİMİ

Ermeni Meselesine Dair Önemli Olaylar Kronolojisi

1887 Hınçak Komitesinin Kuruluşu

1890 Taşnak Komitesinin Kuruluşu

1890 Erzurum Olayları

1890 Kumkapı Olayları

1895 Bâb-ı Âlî BAskını

1895 Trabzon Olayları

1896 Osmanlı Bankası Saldırısı

1905 Abdülhamid'e suikast girişimi

1909 Adana İsyanı

1915 Sevk ve İskan Kanunu

1916 Mavi Kitap'ın yayınlanması
(propaganda kitabı)

ERMENİ SORUNUN TARİHİ GELİŞİMİ

Türklerin Anadolu'ya girişı ile 8 asırdan uzun bir süre Türk hakimiyetinde kalan Ermeniler, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı devletine karşı isyan etmeye başlamışlardı.

Fransız İhtilali'nin getirmiş olduğu milliyetçilik akımının Balkanlar'daki etkisini örnek alan Doğu Anadolu'da yaşayan Ermeniler, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Ruslarla işbirliği yaparak **Osmanlıdan kopma** eğilimlerini açığa çıkarmışlardı.

Bu savaş sonunda 3 Mart 1878'de imzalanan **Ayastefanos Antlaşması**'nın 16. ve üç ay sonra söz konusu antlaşmanın yerine konan 13 Temmuz 1878 tarihli Berlin Antlaşması'nın 61. maddesi ile **"Ermeni Meselesi"** ilk kez uluslararası arenaya çıkartılmış oluyordu

ERMENİ SORUNUN TARİHİ GELİŞİMİ

Birinci Dünya Savaşının başlaması ve Osmanlı Devletinin İtilaf devletlerine karşı Almanların yanında savaşa girmesi Ermenilerce büyük bir fırsat olarak görülmüştür.

1885- Van

ARMENİKA

TAŞNAK

1897- Cenevre

HİNÇAK

ERMENİ SORUNUN TARİHİ GELİŞİMİ

Osmanlı Hükümeti, Ağustos 1914'de, Erzurum'da Taşnak yöneticileriyle bir toplantı yapmıştır.

❖ Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesi halinde sadık vatandaşlar olarak Osmanlı orduları safında görevlerini yerine getireceklerini vaat etmişlerdir. Ancak buna uymamışlardır.

❖ Rus kuvvetlerinin, Osmanlı ve Rus Ermenilerinden kurulmuş gönüllü alayları öncülüğünde Osmanlı topraklarına girmesiyle, Osmanlı Ordularındaki Ermeniler silahlarıyla firar ederek; ya Rus kuvvetlerine katılmışlar, ya da çeteler kurmuşlardır.

1915 yılının 24 Nisan'ında Ermeni toplumunun ileri gelenlerine yapılan son uyarı karşılık bulmayınca yaklaşık bir ay sonra 27 Mayıs 1915'te Meclis-i Mebusan'dan "**Sevk ve İskân Kanunu**" çıkartıldı.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

1. MADDE: Sefer zamanında *ordu, kolordu, tümen komutanları ve bunların vekilleri, müstahkem mevki komutanları*; halk tarafından herhangi bir şekilde **Hükümet emirleri memleket müdafaası ve güvenliğin korunması** ile ilgili icraat ve tertibata karşı düşmanlık ve silahlı saldırı ve direnme görürlerse, hemen askeri kuvvetlerle şiddetli bir şekilde yola getirmeğe, saldırı ve direnmeyi **kökünden yok etmeye izinli ve mecburdurlar.**

2. MADDE: Ordu ve bağımsız kolordu ve tümen komutanları, **askeri gereklere dayanan veya casusluk ve hıyanetlerini** hissettikleri köy ve kasaba halkını tek tek veya toplu olarak diğer bölgelere gönderebilir ve oralara yerleştirebilirler.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Dahiliye Nezareti, 30 Mayıs 1915'te yayımladığı genelge ile, Ermenilerin yer değiştirmesinin hangi esaslara göre yapılacağını belirtmiştir.

Tehcir Kanunu

- * Tahliye edilenler, bütün hayvan ve taşınabilir mallarını birlikte götürebilirler.
- *Tahliye sırasında yer değiştirenlerin can ve mal güvenliklerinin, yedirilme ve dinlenmelerinin sağlanmasında geçiş yollarındaki memurlar görevlidir. Bu konuda ortaya çıkabilecek aksaklıklardan rütbe sırasıyla bütün görevliler sorumlu tutulacaktır.

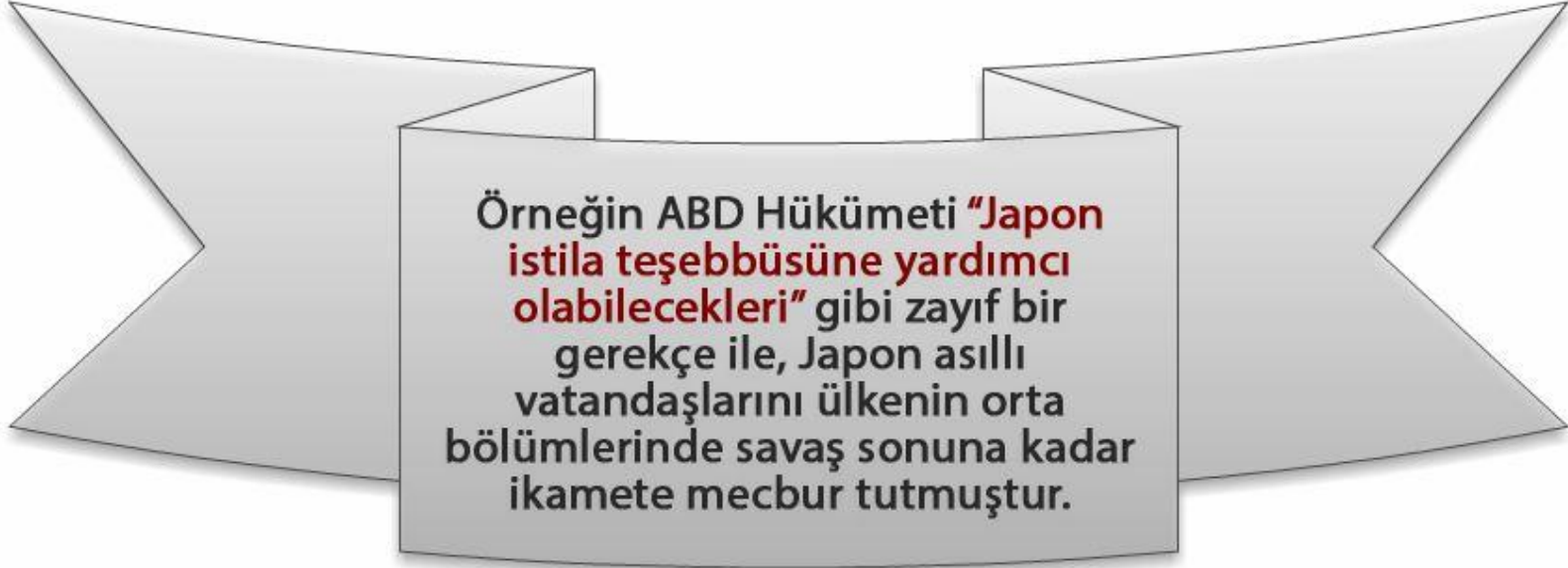

- *Tahliye sonunda yeniden iskan edilenler; sağlıklı çalışmaya, tarımla uğraşmaya elverişli köy ve kasaba evlerine yerleştirileceklerdir.
- *Yeni yerleşme bölgelerinde iskan edilenlere verilebilecek arazi yoksa, devlet malı ve köy çiftliklerinden yararlanılacaktır.
- *Yer değiştirenler içinde muhtaç durumda bulunanların masrafları Hükümet tarafından karşılanacaktır.

- *Yeni yerleşme bölgesinde her aileye yeterince toprak verilecektir.
- *Tarım yapacaklardan veya sanatkarlardan muhtaç olanlara uygun miktarda araç veya sermaye verilecektir.
- *25 Kasım 1915 tarihinde Tehcir geçici olarak durdurulmuş,
- *1916 yılı sonunda Tehcire fiilen son verilmiş,
- * Savaşın sona ermesiyle Ermenilerin geri dönmeleri için izin çıkarılmıştır.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Bu tedbir II. Dünya Savaşı'nda pek çok devlet tarafından uygulanmıştır.

Örneğin ABD Hükümeti **"Japon istila teşebbüsüne yardımcı olabilecekleri"** gibi zayıf bir gerekçe ile, Japon asıllı vatandaşlarını ülkenin orta bölümlerinde savaş sonuna kadar ikamete mecbur tutmuştur.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Ermenistan Devleti Rus Ordusu içinde Osmanlı İmparatorluğuna karşı savaşı Ermeni gönüllülerinin ve askerlerinin kayıplarını ekleyerek **Tehcir** sırasındaki zayıat sayısını artırmaya çalışmaktadır.

**Oysa bu dönemde
543.000 Türk,
Ermeniler tarafından
katledilmiştir.**

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

- ❖ Erkekleri cephelerde olduğu için savunmasız kalan Türk kasaba ve köylerine saldırarak katliama girişmişler.
- ❖ Osmanlı kuvvetlerini arkadan vurmuřlar.
- ❖ Birliklerinin hareketini engellemiřler.
- ❖ Köprü ve yolları tahrip etmiřler.
- ❖ İkmal yollarını kesmişler.
- ❖ Yaralı konvoylarını pusuya düşürmüşler.
- ❖ Ayaklanarak Rus işgalini kolaylaştırmışlardır.

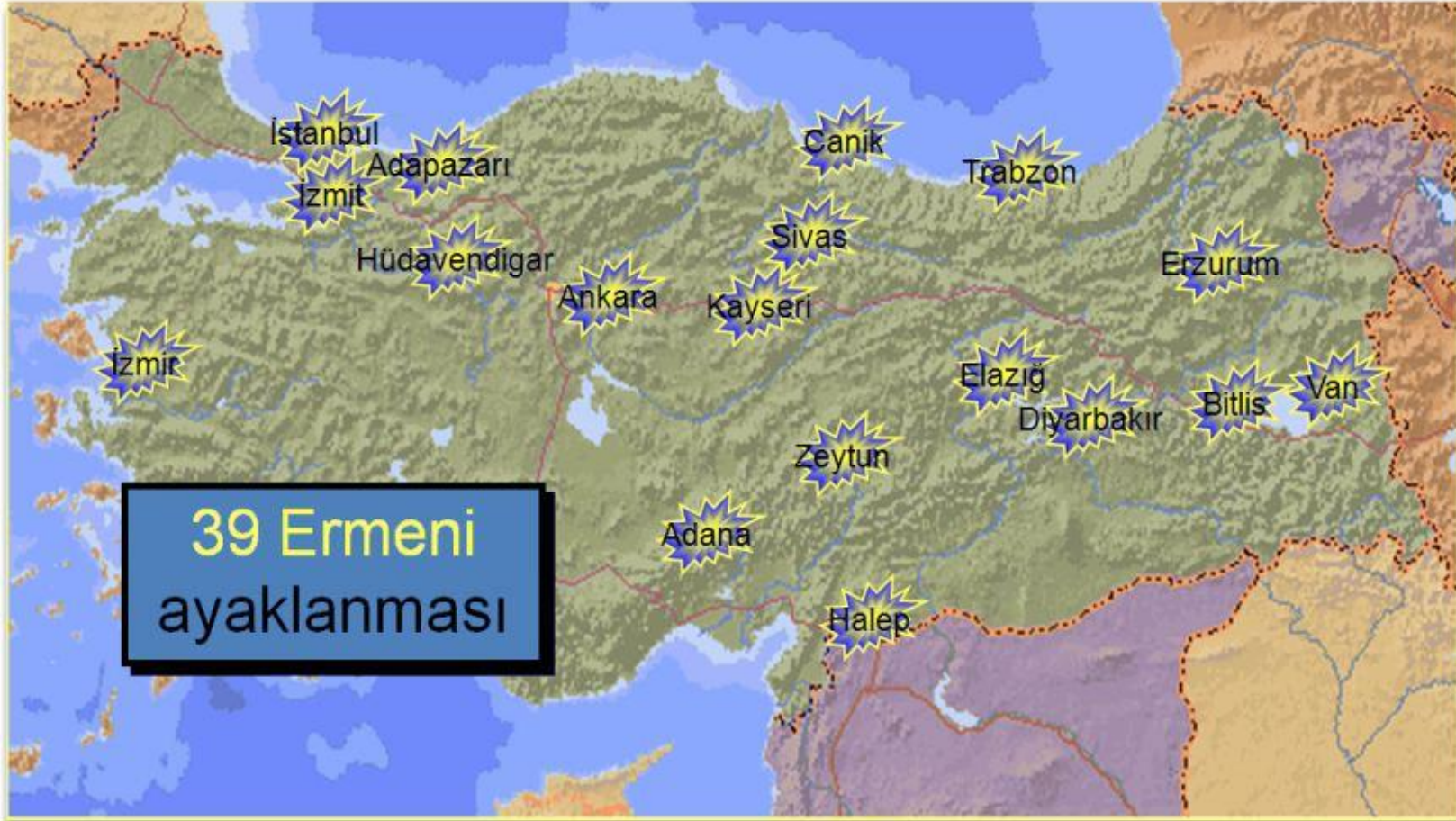

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

(21 Nisan 1915)
Rus Çarı Nikola; Van'daki
Ermeni komitesine;
Rusya'ya yaptığı
hizmetler
nedeniyle teşekkür
etmiştir...

08 Aralık 1882 - 14 Nisan 1909

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Ermeni Zayıatını Artıran Faktörler

- ❖ Çetin iklim ve tabiat şartları,
- ❖ Yetersiz ulaştırma vasıtaları,
- ❖ Gıda maddeleri ve ilaç tedarikindeki güçlükler,
- ❖ Salgın hastalıklar.

Bu ağır şartlar, I. Dünya Harbi boyunca Türk sivil halkının yanı sıra Osmanlı Ordusunun da yüz binlerle ifade edilen zayıat vermesine neden olmuştur.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Ermeni olayları nedeniyle haksız yere suçlanan **Boğazlıyan Kaymakamı Mehmet Kemal Bey**'in, 10 Nisan 1919'da, Beyazıt meydanında **idam edilmesi**, Türk kamu vicdanında infial uyandırmıştır.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

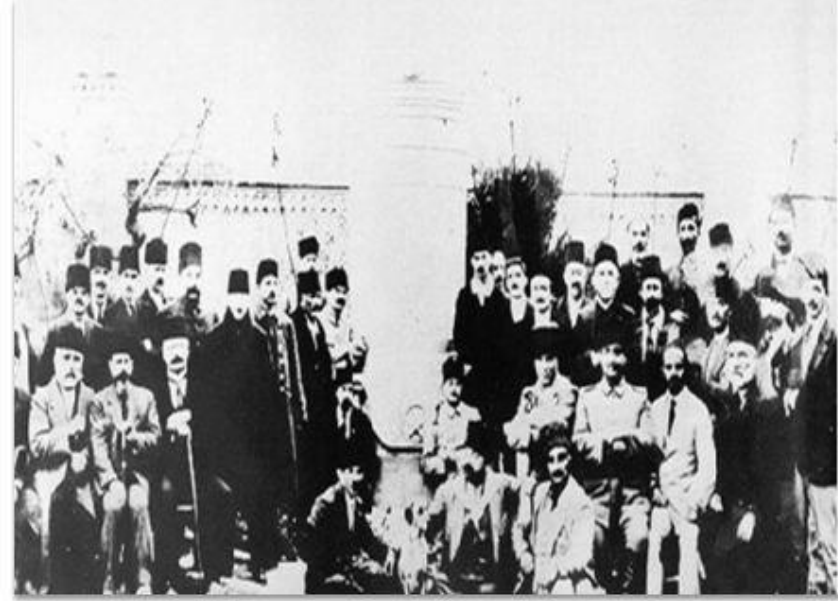

Mehmet Kemal Bey TBMM tarafından "Milli Şehit" ilan edilmiştir.

TEHCİR KANUNU (27 Mayıs 1915)

Lord Curson'a

"Malta'da tutuklu bulunan Türkler aleyhine delil olarak kullanılabilecek hiçbir şey olmadığını bildirmekten üzüntü duyuyorum... Yeterli delil oluşturabilecek hiçbir somut olay mevcut değildir. Söz konusu belgeler, hiçbir surette Türkler hakkında halen Majesteleri'nin Hükümetinin elinde bulunan bilgilerin takviyesinde yararlı olabilecek delilleri bile ihtiva etmemektedir."

İngilizler; Osmanlı siyasi ve askeri liderleriyle, önde gelen aydınların da bulunduğu 143 kişiyi, **"Ermeni olaylarında savaş suçu işledikleri"** iddiası ile tutuklayarak Malta Adasına sürmüştür.

Osmanlı Resmi İstatistiklerine Göre 14 Mart 1914 tarihinde Osmanlı İmparatorluğu'nun Toplam Nüfusu

Müslüman	15.044.846
Rum	1.792.206
Ermeni	1.294.851
Musevi	187.073

Bulgar	14.908
Süryani	65.503
Keldani	13.505
Diğer Unsurlar	99.325

“SÖZDE SOYKIRIM YILDÖNÜMÜ 24 NİSAN”

- Osmanlı Hükümeti, Ermeni ayaklanma ve katliamları karşısında, önce **Ermeni Patriğini**, mebuslarını ve önde gelenlerini çağırarak **Ermenilerin Müslümanları katletmeye** devam etmeleri halinde gerekli önlemleri alacağını bildirmiş.
- Bundan sonuç alınamayınca, 24 Nisan 1915’de **Ermeni Komitelerini kapatmış** ve yöneticilerinden **2345** kişiyi devlet aleyhine faaliyette bulunmak suçundan tutuklamıştır.

Գ. Զոհրապ

Դ. Վարուժան

Ռ. Զարդարյան

Ա. Հարությունյան

Միամանթո

Ռ. Սևակ

“SÖZDE SOYKIRIM YILDÖNÜMÜ 24 NİSAN”

24 Nisan 1915

Osmanlı hükümeti, Ermenilerin çıkardığı isyan ve yaptığı katliamlar karşısında, Ermeni Patriği, Ermeni milletvekilleri ve Ermeni halkının ileri gelenlerine **“Ermenilerin Müslümanları arkadan vurmaya ve katletmeye devam etmeleri halinde gerekli önlemleri alacağını”** bildirmiştir. Ancak, olayların durmak yerine giderek yoğunlaşması, savunmasız kalan Türk kadın ve çocuklarına yönelik saldırıların artması ve ordunun bir çok cephede savaş halinde bulunması nedeniyle cephe gerisinin emniyete alınması ihtiyacı doğmuştur.

Bu nedenle, **24 Nisan 1915** tarihinde **Ermeni Komiteleri** kapatılarak, yöneticilerinden 2345 kişi devlet aleyhine faaliyette bulunmak suçundan tutuklanmıştır. **Tutuklular Ankara ve Çankırı hapishanelerine yollanmıştır.** Dışarıdaki Ermenilerin her yıl **“Ermeni soykırımının yıldönümü”** diye andıkları 24 Nisan, işte bu 2345 komitecinin tutuklandığı tarihtir ve yer değiştirme uygulamasıyla hiç bir şekilde ilgili değildir.

6. Hafta Ders Konuları Burada Sonlanmaktadır

HOŞÇAKALIN

TEKRAR